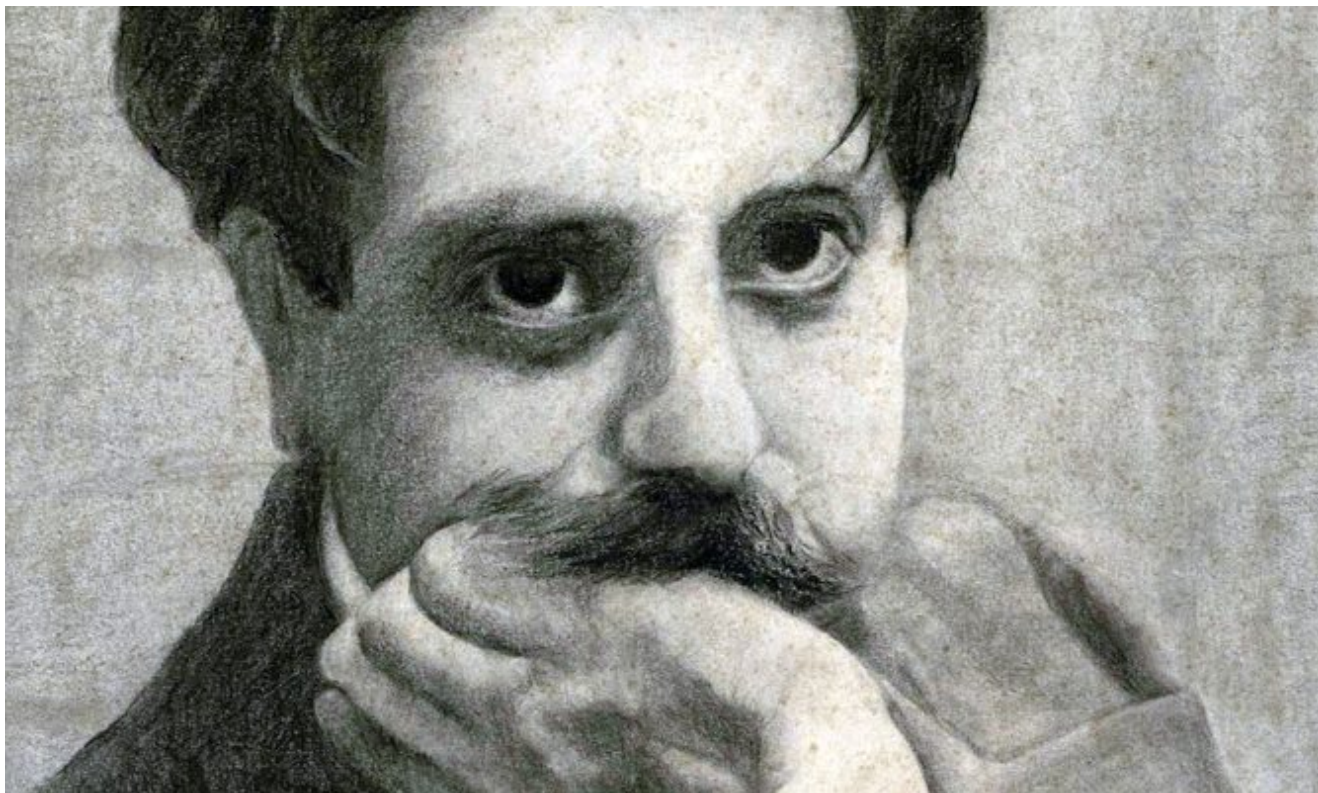

Enric Granados. En homenatge del centenari de la seva mort. El Granados més proper a l'Orfeó Català i al Palau de la Música

Foyer del Palau de la Música Catalana. Del 25 d'abril al 3 de juliol. De 10 a 22 h. Entrada lliure.

Per Marta Grassot Radresa

Dins el marc de les exposicions temporals que organitza el CEDOC, aquest any hem volgut retre homenatge en forma d'exposició a la trajectòria musical d'Enric Granados, especialment aquella més vinculada tant amb l'Orfeó Català i el Palau de la Música, com també amb la seva activitat barcelonina.

Programa de l'Associació de Música da Camera de Barcelona. Amb Enric Granados i l'orquestra de l'Associació. Fou dels últims concerts de Granados a Barcelona. 14 de novembre de 1915. Col·lecció de programes de l'Orfeó Català. CEDOC

Per a l'elaboració d'aquesta exposició, del 25 d'abril al 3 de juliol, hem documentat especialment molts moments que testimonien la relació entre Enric Granados i l'Orfeó Català, del qual esdevingué soci des del 1899, en el qual participà en la Comissió d'Ensenyament i amb el qual col·laborà en els primers concerts. Sabem que Granados va actuar en el primer concert de l'Orfeó Català executant ell mateix la seva obra *Danses espanyoles*, i fruit de la seva relació amb l'entitat també va dedicar concerts als cantaires, com el

que va oferir el 1902.

La figura de Granados, malgrat no adherir-se a la concepció del nacionalisme musical i la Renaixença catalana que va viure l'Orfeó als seus inicis, va tenir sempre en gran estima l'entitat i la relació que hi va haver amb els seus integrants: com Lluís Millet, Francesc Pujol i Joaquim Cabot, el seu president aleshores, entre d'altres, amb els quals va mantenir una sempre cordial amistat. Per aquest motiu Granados va escollir en moltes ocasions estrenar les seves obres al Palau, com en el cas de l'obra *Goyescas* i algunes altres que van ser estrenades per l'Orfeó Català, com el cas del *Cant de les estrelles*.

Fruit d'aquesta relació amb l'entitat, el Centre de Documentació de l'Orfeó Català conserva al seu fons històric documentació que testimonia la trajectòria professional de Granados i que hem volgut plasmar a través dels sis àmbits que integren la mostra documental.

Programa del concert de Granados amb el violinista Mariano Perelló al Palau de la Música Catalana. 10 de maig de 1908. Col·lecció de programes de l'Orfeó Català. CEDOC

També volem destacar que per a aquesta exposició hem pogut comptar amb el préstec de documents procedents d'altres institucions, com ara el Museu de la Música de Barcelona, l'Acadèmia Marshall i l'Arxiu de la Societat d'Editors de Barcelona (SGAE). Igualment, en la mostra incloem algunes reproduccions procedents de l'Arxiu Alcía de Larrocha i de la Biblioteca de Catalunya.

En un primer àmbit, l'exposició recull els documents que testimonien la relació entre Enric Granados i l'Orfeó Català. En aquest sentit destaquem la documentació com a soci, també un quadern en suport pergamí que els cantaires i membres de l'equip directiu van dedicar a Granados amb totes les seves signatures, i alguns dels primers programes de concerts que va oferir Granados al Palau de la Música o conjuntament amb l'Orfeó.

Seguidament, la mostra incideix en l'activitat musical que Granados va realitzar a Barcelona no només com a intèrpret de molts concerts, sinó també com a organitzador, per a la qual cosa col·laborà en la fundació i creació de societats per a la producció de concerts. Un exemple d'aquesta activitat és la fundació l'any 1900 de la Societat de Concerts Clàssics amb l'objectiu de divulgar el repertori clàssic a la ciutat de Barcelona. L'exposició, doncs, també en recull l'activitat musical, empresa al Palau de la Música i en diversos teatres barcelonins, col·laborant sovint amb intèrprets de renom, com el cas dels violinistes Jacques Thibaud o Mathieu Crickboom, i també amb altres reconeguts pianistes catalans: Joaquim Malats, Ricard Viñes o Carles Vidiella, a més de la seva col·laboració amb Pau Casals.

Dibuix a llapis d'Enric Granados. Autor: Manel Armengol. 1916. CEDOC

L'exposició continua amb una de les seves grans aportacions al món musical barceloní: l'Acadèmia Granados. D'aquesta part destaquem especialment documents originals de l'Acadèmia procedents de l'Acadèmia Marshall, com un fullet de l'època en què es detallen els professors i les assignatures que s'impartien i també un reglament de l'Acadèmia. En aquest àmbit i en consonància amb el *feed-back* constant que hi havia amb el Palau, recuperem alguns programes de molts dels seus destacats alumnes que actuaren al Palau durant la seva carrera professional; aquest es el cas de Concepció Badia, o de Paquita Madriguera. De la mateixa manera hem considerat interessant esmentar la seva aportació a la

pedagogia del piano, que després va ampliar el seu deixeble Frank Marshall; ens referim als seus tractats sobre la tècnica del pedal del piano. Un dels quals, procedent del Museu de la Música, hem volgut incloure en la mostra; es tracta del manuscrit titulat *Reglas para uso de los pedales del piano. Nuevo método corregido y aumentado por Enrique Granados*, datat el 1913: un tractat que no deixa de ser el precedent de la teoria sobre el mètode del pedal de Frank Marshall que durant dècades ha estat incorporat en els programes de tècnica pianística dels conservatoris.

La mostra continua amb correspondència, fotografies i programes de concert que testimonien la molt bona relació que hi va haver entre els principals pianistes de l'escola catalana amb els quals va compartir escenari i va mantenir una relació cordial. Aquests van ser Ricard Viñes, Joaquim Malats, Carles Vidiella i també Isaac Albéniz. Dels tres primers exposem en la mostra alguns documents que manifesten aquesta relació cordial al llarg de les respectives trajectòries professionals, unes carreres que, juntament amb la de Granados, convertiren aquells anys a Catalunya en una època d'or pel que fa a pianistes. En destaquem, per exemple, el manuscrit que conserva el CEDOC titulat *Suite de piano* que el mateix Malats va dedicar a Granados. Així mateix, resulta curiós assenyalar que en la mort d'Isaac Albéniz, el mateix Granados demanà a Joaquim Malats que preparés un concert a la memòria d'Albéniz i li va demanar que toqués *Iberia*, en un concert per al qual l'Orfeó ja havia ofert el seu local. Poc temps després, el 10 de març de 1910, Malats tocava la *Iberia* en un concert al Palau de la Música. Aquesta és una mostra més de la bona relació que hi havia entre els intèrprets i el lligam amb l'Orfeó.

Per completar l'exposició, acabem amb algunes de les partitures autògrafes que es conserven del compositor al CEDOC, així com també partitures i reproduccions procedents d'altres fons d'arxiu. En aquest sentit i com a curiositat, hem introduït la reproducció d'una obra que va dedicar a la família del seu primer mecenes, Eduardo Conde, gràcies al qual Granados va poder completar els estudis a París amb Charles Bériot.

El majo tímido, tonadilla per a veu i piano.

Enric Granados, manuscrit hològraf.

1910. Col·lecció música manuscrita.

CEDOC

També s'hi pot veure la partitura original de la segona part de l'obra per a piano *Goyescas*, i una mostra d'altres generes que va conrear, com la partitura de l'òpera *María del Carmen*, de l'època en què es va estrenar a Madrid, l'any 1898, fins a altres autògrafs, com les *tonadillas El majo tímido* o la peça autògrafa *Elegia eterna*, dedicada a la soprano Maria Barrientos i estrenada per aquesta intèrpret i l'Orfeó Català a Londres el 1914.

La mostra conclou amb un apartat dedicat a Granados després de la seva mort, àmbit en el qual el visitant podrà veure la repercussió internacional que va tenir la tràgica notícia. A l'arxiu del CEDOC es conserva la documentació que testimonia la reacció de l'Orfeó Català, que va crear una subscripció internacional per poder recaptar fons econòmics per als sis fills orfes que havia deixat Granados; cal destacar en aquesta recaptació els donatius del mateix rei d'Espanya, Alfons XIII, i també les dels seus primers mecenes, com la família Conde i la família Andreu.

Així mateix, l'Orfeó va promoure un concert per recaptar fons i va enviar telegrams i correspondència a ambaixades internacionals per divulgar la notícia. Per completar aquest espai, s'hi pot veure, a més, un recull de programes dels homenatges que el Palau ha ofert a Granados al llarg d'aquests cent anys, juntament amb programes que constaten la interpretació continuada de les seves obres pels millors intèrprets. Ens sumem, doncs, amb el nostre homenatge a aquest llarg recorregut en record del malaguanyat compositor.